

شماره سند: AH-Edu-pa-40-00
تاریخ تدوین: ۹۹/۴/۲۵
تاریخ بازنگری: ۰۴/۴/۲۰
تاریخ آخرین ویرایش: ۰۲/۴/۲۰

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

هیدروسفالی و شنت مغزی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی کودکان اکبر

واحد آموزش به بیمار

*در چه صورتی فوراً باید به پزشک جراح

خود مراجعه نمایید؟؟

خروج مایع شفاف از محل عمل
تشنج
تب بالا و مداوم بیش از دو روز
بروز ناتوانی جدید (مثل ضعف در اندام ها، اختلال در دفع ادرار و مدفوع، اختلال هوشیاری و...)
تهوع و استفراغ
توصیه می شود حتی بدون داشتن علامت هر ۶ ماه تا یکسال
برای کنترل شنت به پزشک خود مراجعه کنید.

*پیش آگهی:

در صورت درمان زود هنگام کودکان، پیش آگهی بهتری دارند و
ممکن است بعد از عمل جراحی نیاز به دوره های گفتار درمانی
و فیزیوتراپی و... داشته باشند.

اسکن کد با نرم افزار بارکدخوان جهت دسترسی به مطالب آموزشی

منبع: www.nursingconsult.com

www.uptodate.com

ادرس: بیمارستان: بلوار شهید کاوه—بیمارستان کودکان اکبر

تلفن: ۵-۳۸۷۱۳۸۰۰ دافلی ۱۳۱

*مراقبت های بعد از عمل جراحی:

- بیمار را در جهت قسمتی که عمل نشده است قرار دهید.
- تا ۲۴ ساعت پس از عمل جراحی برای جلوگیری از فشار بر دریچه شنت به پهلوی سالم خوابانیده شود.
- روزانه پانسمان به طور مرتب تعویض شود و محل زخم خشک نگه داشته شود.
- از سرجی فیکس (کلاه کشی) جهت جلوگیری از باز شدن پانسمان استفاده کنید.
- حمام ۷ تا ۱۴ روز بعد از عمل و پس از ویزیت توسط پزشک و با نظر ایشان انجام شود.
- از وارد آمدن هرگونه ضربه و فشار به ناحیه عمل و محل شنت جلوگیری شود.
- ترجیحاً پس از عمل جراحی تا ۲ هفته مسافرت هوایی نداشته باشید.
- مصرف به موقع آنتی بیوتیک و ضد التهاب یا ضد تشنج طبق نسخه پزشک انجام شود.
- بعد از عمل تا ۲۴ ساعت کودک به پشت خوابانده شود به دلیل اینکه تخلیه سریع مایع مغزی نخاعی رخ ندهد.
- بررسی دفع ادرار و مدفوع و در صورت نداشتن ادرار یا حجم کم ادرار پرستار را مطلع سازید.

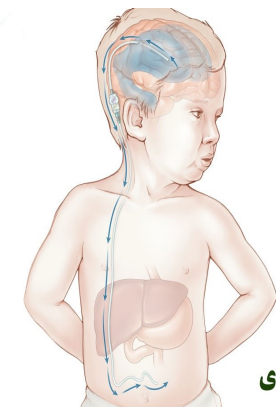
والدین گرامی:

این پمفلت شامل اطلاعاتی در مورد مراقبت و درمان از کودک شماست. امیدواریم با مطالعه این مطالب و رعایت نکات ذکر شده در آن، شاهد بهبودی سریعتر کودکان باشیم.

تعریف:

تجمع بیش از حد مایع مغزی نخاعی در داخل بطن های مغزی را هیدروسفالی می گویند. در این بیماری ضمن اتساع بطن های مغزی، فشار مایع مغزی و نخاعی نیز بالا می رود و افزایش فشار داخل جمجمه باعث فشرده شدن بافت مغزی و جلوگیری از رشد آن می شود. در کودکان زیر ۲ سال به دلیل بسته نشدن کامل درز های استخوان های جمجمه این بیماری باعث بزرگ شدن اندازه سر می شود.

شانت مغزی

*علل:

مسائل ژنتیکی و مادر زادی-خونریزی های مغزی- عفونت ها (مثل مننژیت)-تومور مغزی

*علائم:

علائم بیماری در نوزادان: افزایش اندازه دور سر، انحراف چشم ها روبه پایین، خواب آلودگی، تشنج، استفراغ و خوب شیر نخوردن، عدم وزن گیری
علائم بیماری در کودکان: تهوع و استفراغ، خواب آلودگی، اختلال در حفظ تعادل و انجام مهارت های حرکتی، دوبینی، اختلال در تکلم

*تشخیص:

سونوگرافی مغزی، سی تی اسکن، ام آر آی

*درمان:

درمان هیدروسفالی باید سریعاً صورت گیرد زیرا در صورت تاخیر باعث آسیب جدی سیستم عصبی می شود.
انتخاب روش درمان به سن کودک، علت برگشت مایع مغزی- نخاعی به مغز (انسداد، تولید بیش از حد مایع مغزی نخاعی یا دلایل دیگر) و سلامت عمومی کودک بستگی دارد.
رایج ترین روش درمان استفاده از شنت است، که در این روش یک لوله نازک و انعطاف پذیر در مغز قرار داده می شود تا مایع اضافی را به شکم، حفره های قلب یا اطراف ریه منتقل کند، سپس این مایع توسط جریان خون جذب می شود.
در اطفال بیشتر شنت مغزی در شکم قرار داده می شود زیرا با توجه به افزایش سن بلند نمودن اندازه لوله راحت تر می باشد.

*عوارض شنت مغزی:

- ۱- عفونت : یکی از شایع ترین عوارض می باشد که جهت پیشگیری معمولاً قبل از عمل آنتی بیوتیک تجویز می گردد.
- در صورت بروز عفونت که به صورت تب، عدم کارکرد شنت و کما بروز می یابد. سریعاً به پزشک خود مراجعه نمایید. (تجویز آنتی بیوتیک وریدی و تعویض شنت در صورت بروز عفونت در بیمارستان انجام می شود).
- ۲- خروج مایع از محل زخم
- ۳- قرمزی و حساسیت در مسیر شنت یا ناحیه پمپ
- ۴- کاهش سطح هوشیاری
- ۵- تشنج
- ۶- اختلال در کارکرد شنت (انسداد مسیر شنت)

*مراقبت های قبل از عمل جراحی:

- توجه به وضعیت هوشیاری و تنفسی کودک
- تغذیه با شیر مادر به علت بی اشتهاهی کودک در دفعات متعدد و اندازه کافی انجام شود.
- کودک در هنگام تغذیه در وضعیت نیمه نشسته باشد.
- بعد از تغذیه باید در وضعیت خوابیده به پهلو در حالی که سر کمی بالاتر است قرار بگیرد.
- توجه به علائم کم آبی در کودک مانند: کم شدن حجم ادرار، افزایش خشکی پوست، خشک شدن لبها و دهان
- شب قبل از عمل جراحی، زمان ناشتایی کودک از پزشک یا پرستار سوال شود.